
Snídaně s Leviathanem

*Rozhlasová hra s jednou obludou
a samými svobodnými
individualitami*

Roman Sikora

„Leviathan je charakterizován jako jednota boha a člověka, zvířete a stroje, jako machina machinarum, která ovládá pevninu, zatímco druhé biblické monstrum, Behemoth, panuje na moři. Je 'absolutní autoritou' moderní doby, transformující lidi a pronikající do jejich nitra...

Moderní Leviathan je monstrum, které podřizuje lidi svému provozu, přetváří je a přizpůsobuje je požadavkům svého růstu, tj. devastujícího bujení.“

Karel Kosík: Demokracie a mýtus o jeskyni

Osoby:

ZPĚVAČKA - začínající a končící popová hvězda

PREMIÉRKA - britská ministerská předsedkyně

PROFESOR – profesor, který má o sobě vysoké mínění

NOVINÁŘ – prostě český novinář

JOE – dělník, který přišel o všechno a může jen získat, bez zábran, bez ohledů

KOMORNÍK – tlumočnický přítel pana Leviathana

PAN LEVIATHAN – mimořádně úspěšný netvor, nemluví, jen funí, mručí, mlaská, řve

1. Předehra

(Zvuk otevíraných dveří.)

KOMORNÍK: Prosím, račte vstoupit.

PROFESOR: Děkuji. A kdy dorazí pan...

(Dveře se prudce zavřou.)

PROFESOR: To se dalo čekat.

ZPĚVAČKA: Je to tady nádherné, vidíte? Ga, ga.

PROFESOR: Prosím?

ZPĚVAČKA: Že je to tady nádherné. Takhle nějak jsem si to představovala. Ga, ga. Mramor, zlato, obrazy... Ale nejspíš je to ještě krásnější, než jsem si to představovala.

PROFESOR: Promiňte, v tom přítmi jsem vás neviděl.

ZPĚVAČKA: Mám ráda přítmi. Když jsem sama. *(Pauza.)* Ga, ga. *(Melodramaticky.)* Ale nejvíc miluju záři reflektorů.

PROFESOR: Aha.

ZPĚVAČKA: Víte, pod tím kostýmem to není vidět, ale opravdu na sobě tvrdě pracuju.

PROFESOR: Aha.

ZPĚVAČKA: Znáte to, fitka, solária, jogging. Člověk musí být v kondici, když se chce udržet na vrcholu. Ga, ga.

PROFESOR *(nezná to, rozpaky)*: Ano... Na to jsem se chtěl zeptat. Proč máte na sobě kostým tučňáka?

ZPĚVAČKA: Vy to nevíte?

PROFESOR: Ne.

ZPĚVAČKA: Přece každý, koho sem pozvou, dostane nějaký zábavný úkol. Aby bylo veselo. Ga, ga.

PROFESOR: Aha.

ZPĚVAČKA: Vy jste úkol nedostal?

PROFESOR: Ne.

(Pauza.)

PROFESOR: A proč... Proč pořád děláte to... „ga, ga“?

ZPĚVAČKA *(usměje se nad tím, jak může být někdo tak nechápavý)*: To přece k tomu kostýmu. Přimo to po mně nechtěli, ale když už mám kostým tučňáka, připadalo mi dobré to ještě něčím doplnit.

PROFESOR: Aha.

ZPĚVAČKA: Tučňáci přece dělají „ga, ga“? *(Pauzička.)* Nebo nedělají?

PROFESOR: Já myslím, že „ga, ga“ dělají spíš husy.

(Pauza.)

ZPĚVAČKA (*se skrývaným podrážděním*): A jak teda dělají tučňáci?

PROFESOR: To opravdu nevím. Možná „tux, tux“.

ZPĚVAČKA: Tučňáci že dělají „tux, tux? To už se mi víc líbí „ga, ga“.

PROFESOR: Jak myslíte. (*Pauza.*) Promiňte, ještě jsem se nepředstavil...

ZPĚVAČKA: Vy mě vážně nepoznáváte?

PROFESOR: Vy jste...

ZPĚVAČKA: No ano! Ano! Já jsem..?

PROFESOR: Vy jste...

ZPĚVAČKA: Přesně tak! Tux, tux.

PROFESOR: V tom kostýmu vás nějak...

ZPĚVAČKA: Ale tak se pořádně podívejte!

PROFESOR: Promiňte, kdo tedy jste?

ZPĚVAČKA: Tohle musíte znát! (*Zpívá nějaké country.*)
Tak už na cestu se dej, dej, dej.
Spláchni tu svou planou beznadějí.
Tak práskni do koní!
Tak práskni do koní!
Tak už smutek zahod', jen dopředu se dívej.
Tux, tux. (*Krátce se zachichotá.*)
Vzala jsem si s sebou i ukulele.

(Pauza.)

PROFESOR: Slyšel jsem, že takhle honosně vybavenou má v celém paláci jen tuhle místnost.

ZPĚVAČKA: Opravdu?

PROFESOR: Ve všech ostatních jsou prý skoro holé zdi. A jenom nejnutenější vybavení.

(*Zpěvačka propukne v pláč.*)

PROFESOR: Co je vám?

ZPĚVAČKA: Nic. Nic mi není. (*Prudká změna tónu opět do švitoření.*) Podívejte, těch krásných obrazů. To snad musí být dokonce Mona Lisa!

PROFESOR: To není Mona Lisa.

ZPĚVAČKA: To nevádí. Stejně je krásný. A tohle! Tux, tux. Není to od toho šíleného malíře bez ucha?

PROFESOR: Ne. To je tuším Warhol. Van Gogh je támhle naproti.

ZPĚVAČKA: Skoro jsem se trefila. Tux, tux.

PROFESOR: Ano, skoro.

(Pauza.)

ZPĚVAČKA (*náhle velmi temně*): Jste zlý člověk.

PROFESOR: Prosím?

ZPĚVAČKA: Jste zlý člověk.

PROFESOR: Hned jsem věděl, že to pozvání nemám přijmout.

ZPĚVAČKA (*chtěla by pokračovat v obviňování, ale zvědavost ji přemůže*): Jaké pozvání?

PROFESOR: Pozvání sem. Na tu... snídani.

ZPĚVAČKA (*v šoku*): Vy byste odmítnul pozvání na snídani s panem..? (*Střih.*) No, měl jste. Na zlé lidi tady beztak není nikdo zvědavý. Tux, tux.

PROFESOR: Ach jo.

(*Zvuk otevírání dveří.*)

KOMORNÍK: Prosím, račte vstoupit.

NOVINÁŘ: Děkuju. A kdy dorazí pan..?

(*Dveře se opět zabouchnou.*)

NOVINÁŘ: No, pěkné... (*Zívne.*)

ZPĚVAČKA: Vítejte! Tux, tux.

NOVINÁŘ: Promiňte, to ta brzká hodina. Dobré ráno.

PROFESOR: Dobré ráno.

NOVINÁŘ: Takže nejsem první?

ZPĚVAČKA: Nejste. První jsem byla já. Tux, tux. A tady ten... pán byl druhý.

PROFESOR (*ironie*): A pokud správně počítám, vy jste třetí.

NOVINÁŘ (*pokus o vtip*): Nebo že bych byl čtvrtý?

ZPĚVAČKA: Ne, ne. Třetí. Podívejte! Jeden, dva, tři. Tux, tux. Čtvrtý teprve přijde.

NOVINÁŘ: Aha. A vy jste?

ZPĚVAČKA: No, kdo já jsem?

NOVINÁŘ: Vy jste... Moc pěkný kostým. To je tučňák, vidíte?

ZPĚVAČKA: Ano. Tux, tux.

NOVINÁŘ: Hezké.

ZPĚVAČKA: Vy mě vážně nepoznáváte?

NOVINÁŘ: Ano... Jste mi... ano, velice povědomá. (*Zaváhání.*) My novináři jsme pěkný hnůj.

(Pauza.)

ZPĚVAČKA: No ne! Vy jste dokonce novinář!

NOVINÁŘ: Ano.

ZPĚVAČKA: Napovím vám. (*Zase zpívá.*)
Tak už na cestu se dej, dej, dej.
Spláchni tu svou planou beznaděj.
Tak práskni do koní!
Tak práskni do koní!
Tak už smutek zahod',
a na mně s láskou vzpomínej!
Tux, tux.

NOVINÁŘ: Ano! To přece znám!

ZPĚVAČKA: Tak vidíte, on mě zná.

PROFESOR (*skrže zuby*): Hosana!

NOVINÁŘ: Vy jste přece...

ZPĚVAČKA: Ano, ano! Jsem Dolly Burton. Tux, tux.

NOVINÁŘ: Ano, opravdu!

ZPĚVAČKA: Má píseň Tak práskni do koní se před dvěma roky udržela na první příčce americké countryhitparády celých sedm dní.

NOVINÁŘ: To byl opravdu fenomenální úspěch. Kdo by to byl čekal, že tady potkám svou nejoblíbenější zpěvačku.

ZPĚVAČKA: Jste milý. Tux, tux.

NOVINÁŘ: Rádo se stalo. My novináři jsme pěkný hnůj. A kdo jste vy?

PROFESOR: Mě si nevšímejte. Já jsem tady omylem.

ZPĚVAČKA: Je to zlý a zahořklý starý chlap.

PROFESOR: Ach jo.

NOVINÁŘ: Omylem tady přece nejsme nikdo.

ZPĚVAČKA: Určitě ne. Tux, tux.

PROFESOR: Já určitě ano.

NOVINÁŘ: Dostali jsme pozvánku a tak jsme tady. Nebo jste pozvánku nedostal?

PROFESOR: Dostal...

NOVINÁŘ: Tak vidíte!

PROFESOR: ...ale měl jsem ji zahodit a téhle nedůstojné frašky se vůbec neúčastnit.

ZPĚVAČKA: No slyšíte to? Co by za to kdo dal, aby tady mohl být, a on...

NOVINÁŘ: A pročpak?

ZPĚVAČKA: Protože si to přece přeje každý. Být pozván na snídani s panem Leviathanem. Tady se přece plní sny.

NOVINÁŘ: Ptal jsem se jeho.

ZPĚVAČKA: Promiňte.

NOVINÁŘ: Vy mi promiňte. (*Zaváhání.*) My novináři jsme pěkný hnůj. (*Pauza.*) Pročpak jste sem nechtěl jít, pane...

PROFESOR: Fossato. Profesor Fossato.

NOVINÁŘ: Takže Ital. Dokonce profesor.

PROFESOR: Historie.

NOVINÁŘ: To leccos vysvětluje. Na světě je sedm miliard lidí, kteří by chtěli být pozvaní na snídani. Tak proč jste sem nechtěl?

PROFESOR: Jak jste to myslel s tím: „To leccos vysvětluje?“

ZPĚVAČKA: Tux, tux.

NOVINÁŘ: Ptal jsem se první.

PROFESOR: Ano, vím. Vy novináři jste pěkný hnůj.

(*Pauza.*)

ZPĚVAČKA (*se vlichocuje*): Já mám novináře ráda. Jeden významný o mém posledním albu napsal moc pěkné věci. Tux, tux.

PROFESOR: Tenhle to asi nebyl, děvenko. Tipoval bych ho na východní Evropu.

ZPĚVAČKA: Nejsem žádná děvenka!

NOVINÁŘ (*zklidní situaci*): Dobře. My novináři jsme pěkný hnůj, ale stejně to nechápu. Jste tady, pane Fossato. Na tom se můžeme shodnout.

PROFESOR: Bohužel.

NOVINÁŘ: Byl jste jako my ostatní pozván na snídani s panem Leviathanem.

ZPĚVAČKA: Ano! Tux, tux!

NOVINÁŘ: Není přece žádný důvod, proč bychom si to tady měli nějak znepríjemňovat. Vybrali nás, a to je přece skvělé. Prostě si to užijeme. Co by za to ostatní dali. Byla tady před náma už spousta lidí, kterým se splnily jejich sny.

PROFESOR: Anebo noční můry, jak jsem slyšel.

ZPĚVAČKA: Říkala jsem vám, že je to zlý člověk.

(*Opět otevření dveří.*)

KOMORNÍK: Prosím, račte vstoupit.

PREMIÉRKA: Děkuji. A kdy dorazí pan...

(*Opět zabouchnutí dveří.*)

PREMIÉRKA: No tohle!

NOVINÁŘ: U mě to bylo to samé.

ZPĚVAČKA: U všech to bylo to samé. Než se člověk stačí zeptat, zabouchne mu dveře před nosem.

PROFESOR (*ironie*): Jsme přece tam, kde se plní sny.

(*Pauza.*)

PREMIÉRKA: Čekala jsem tedy lepší zacházení. Měla jsem za to, že jsem jako ministerská předsedkyně pozvána na důležitou schůzku.

ZPĚVAČKA: No ne! Vy jste ministerská předsedkyně? Moc mě těší. Tux, tux. Já jsem Dolly Burton. Určitě znáte mou píseň...

(*Profesor zasténá.*)

ZPĚVAČKA: ...Tak práskni do koní. (*Zase zpívá.*)

Tak už na cestu se dej, dej, dej.
Spláchni tu svou planou...

PREMIÉRKA: Moc, hezké, děvenko. Ale stačilo.

ZPĚVAČKA (*urazeně*): Jak myslíte! Tux, tux.

NOVINÁŘ: My novináři jsme pěkný hnůj.

(*Pauza.*)

ZPĚVAČKA: A čeho vy jste to vlastně tou ministerskou předsedkyní?

PROFESOR: Velké Británie, děvenko.

ZPĚVAČKA: Nejsem žádná děvenka!

NOVINÁŘ: Slečna je Američanka.

ZPĚVAČKA: A už vůbec ne Američanka! Jsem z Montany!

PROFESOR: Slečna je Američanka z Montany, paní premiérko.

NOVINÁŘ: Slečna je světoznámá zpěvačka, paní premiérko.

ZPĚVAČKA: Děkuji. Konečně si toho někdo všiml. Tux, tux.

NOVINÁŘ: Kam jdete?

PROFESOR: Jdu pryč. Mám toho tak akorát. (*Lomcuje klikou.*) Kruci!

ZPĚVAČKA: Asi je zamčeno.

PROFESOR: To vidím! (*Lomcuje klikou.*)

PREMIÉRKA: Slečna Dolly vám chce asi naznačit, že když je zamčeno, je zbytečné se pokoušet dveře otevřít.

PROFESOR: To snad vím taky! (*Lomcuje klikou.*) Kruci!

PREMIÉRKA: Hysterické ženy jsou hrozné, ale mnohem horší jsou hysteričtí muži.

PROFESOR (*rázem klidně*): Promiňte, nejsem hysterický. (*Prudce zakřičí.*) Jsem nasraný!!!

(*Pauza.*)

ZPĚVAČKA: No a když jsme se tady tak pěkně sešli, tux, tux, co kdybychom se seznámili?

PREMIÉRKA: Dobrý nápad, děvenko.

ZPĚVAČKA (*pauza*): Ano... (*Spolkne větu, že není žádná děvenka.*) Já jsem, jak už všichni víte Dolly Burton, slavná zpěvačka. Tohle je pan profesor Hulvát...

PROFESOR: Fossato.

ZPĚVAČKA: A vy jste?

NOVINÁŘ: Erik Záděra, novinář.

ZPĚVAČKA: A odkud?

NOVINÁŘ: Z České republiky.

ZPĚVAČKA: Tyhle noviny neznám. Tux, tux.

PREMIÉRKA: To je stát, děvenko. Název novin se snad ještě dozvíme.

NOVINÁŘ: Mladá fronta.

PROFESOR: Podcenil jsem vás. To zní jako smysluplný levicový list.

(*Pauza.*)

ZPĚVAČKA: A kde to vlastně je, ta Česká republika?

PREMIÉRKA: U Ruska, děvenko, u Ruska.

NOVINÁŘ: Ale taky u Německa.

PROFESOR: Ale taky u Ruska. Hodně blízko u Ruska.

ZPĚVAČKA: Proč se za to stydíte? Tux, tux. Rusko je přece určitě krásná země. A skoro tak velká jako Spojené státy.

NOVINÁŘ: My novináři jsme pěkný hnůj.

(*Pauza.*)

ZPĚVAČKA: Ale proč to pořád říkáte?! Takhle ošklivě by přece o sobě člověk neměl mluvit. Vždyť máte tak hezkou práci.

NOVINÁŘ: Ano mám, máte pravdu.

ZPĚVAČKA: Tak proč to pořád opakujete?

NOVINÁŘ: To, bohužel, nesmím říct.

ZPĚVAČKA: A proč ne?

NOVINÁŘ: Protože... (*Šeptá.*) Je to můj veselý úkol. K snídani. (*Ozve se silné zatroubení.*) Tak to vidíte!

ZPĚVAČKA: Co to bylo?

NOVINÁŘ: Výstraha. Mám za úkol tu větu zkrátka opakovat. (*Zatroubení.*) Pardon.

ZPĚVAČKA: Jaký úkol?

NOVINÁŘ: A nesmím... (*Klakson začne troubit v rychlém sledu.*) Pardon.

ZPĚVAČKA: Nesmíte co?

NOVINÁŘ: No...

ZPĚVAČKA: Co no? (*Prosí.*) Řekněte mi to.

NOVINÁŘ: No nesmím o tom s nikým mluvit, proč to pořád říkám. Je to prostě úkol. (*Klakson během jeho promluvy prudce troubí.*) Pardon.

ZPĚVAČKA (*zlomyslně*): To jste si ale teď u pana Leviathana asi moc nepolepšil. Takhle ignorovat jeho úkoly. Tux, tux.

NOVINÁŘ (*oplatí jí to*): Tu tvou odrhovačku jsem v životě neslyšel. Bavím se s tebou jenom kvůli těm tvým kozám.

(*Zpěvačka opět propukne v pláč.*)

PROFESOR: Skvělé! Už zas. A ke všemu nás odposlouchávají.

(*Pauza.*)

PREMIÉRKA: Je vždycky užitečné setkat se s obyčejnými lidmi. Možná to bylo dokonce laskavým záměrem pana Leviathana. I když jsem, příznám se, měla dojem, že spolu probereme několik zásadních témat. Jak se říká, mezi čtyřma očima. A ty už konečně neřvi!

ZPĚVAČKA (*hned přestane vzlykat*): Ano.

NOVINÁŘ: Promiňte, paní premiérko, (*zaváhání*) my novináři jsme pěkný hnůj, ale jaká témata jste chtěla probírat s panem Leviathanem?

PREMIÉRKA: Pane Fossato, na které univerzitě jste vlastně profesorem?

PROFESOR: Učím historii na univerzitě v Potenze.

NOVINÁŘ: A to je, prosím vás, kde?

PROFESOR: V Itálii.

NOVINÁŘ: Provincie. Jak jinak.

PROFESOR: To říká ten pravý. Vy jste si, paní premiérko, neměla připravit žádný „veselý“ úkol?

PREMIÉRKA: Ne.

PROFESOR: Tak to jsme aspoň dva, kdo ze sebe nemusí dělat kašpary.

(*Opět se otevřou dveře.*)

KOMORNÍK: Prosím, račte vstoupit.

JOE: Díky.

PROFESOR (*rozejde se ke dveřím*): Okamžitě mě pusťte ven! Já tady nebudu už ani...

(*Dveře se zabouchnou.*)

PREMIÉRKA: Klid, profesore. A vy, vy jste kdo?

JOE (*ledově, odpovídá jen velmi neochotně nebo vůbec*): Mě si nevšímejte.

PREMIÉRKA: Nejste vy nakonec ze Skotska? Podle přízvuku.

JOE: Z Glasgow.

PREMIÉRKA: No ne, tak krajan!

JOE: To těžko.

PREMIÉRKA: Možná jste mě nepoznal, ale jsem vaše premiérka.

JOE (*zlověstně*): Moc dobře vím, co seš zač.

PREMIÉRKA: Aha.

(Pauza.)

ZPĚVAČKA: Tux, tux. A ví tady vůbec někdo, jak pan Leviathan vypadá?

NOVINÁŘ: Nikdo neví, jak pan Leviathan vypadá. Médiím se úplně vyhýbá.

PROFESOR: Třeba už je tady mezi námi.

ZPĚVAČKA: Myslíte? *(Pauza.)* Někde jsem četla, že vypadá jako úplně obyčejný člověk. Tux, tux. Jako třeba tady... Jak se to jmenujete?

JOE: Joe.

ZPĚVAČKA: Ano, jako třeba tady Joe. Tux, tux.

JOE: Mě vynech, huso.

ZPĚVAČKA: Jsem tučňák! Tučňák! Husy dělají „ga, ga“, tučňák dělá „tux, tux“.

(Pauza.)

ZPĚVAČKA: Bude asi urostlý. A možná, možná i krásný. Tux, tux. Kdo je tak bohatý a mocný, musí být přece krásný. A třeba si připadá opuštěný. Třeba někoho potřebuje a proto pořádá tyhle snídaně. Aby už konečně někoho potkal. Nějakou tu blízkou duši.

NOVINÁŘ: Třeba vás, že?

ZPĚVAČKA: Vy novináři jste pěkný hnůj, ale každý přece potřebuje někoho blízkého.

PROFESOR: Třeba i netvor, co vládne nad celou pevninou a pohrává si s lidmi jako s loutkami. Stejně jako jeho bratr Behemoth. *(S despektem.)* Dva nejúspěšnější byznysmeni.

ZPĚVAČKA: Nic jiného jsem od vás ani nečekala, profesore hulváte.

PREMIÉRKA: Pane profesore, myslím, že to s vlivem pana Leviathana a jeho bratra přeháníte. Ano, v jistém smyslu by se dalo říci, že oba kontrolují kapitálově rozsáhlá území...

PROFESOR: Ovládají všechno. Jeden souš, druhý moře.

PREMIÉRKA: ...ale mají přece politickou protiváhu, v nás, v zástupcích světových velmocí, v OSN, v Chartě lidských práv, kterou oba dodržují.

NOVINÁŘ: Podle mě je to, paní premiérko, už dost dlouho, co byla Británie velmocí.

PREMIÉRKA: Vy mlčte! Nesnáším tu novinářskou verbež. Všude jsou to stejní.

NOVINÁŘ: Mohu vás citovat, paní premiérko? My novináři jsme pěkný hnůj.

(Pauza. Z pozadí se začne ozývat temné dunění. Jako by sem pomalu kráčelo cosi nezměrně

těžkého. Zvuk sílí relativně pomalu a nejdřív ho nikdo z přítomných nepostřehne.)

PREMIÉRKA: Je to přesně naopak, než si představujete, pane profesore. Pan Leviathan je velkým příznivcem demokracie a lidské svobody. Nemáte tušení, kolik prostředků vydává třeba na charitu. Na boj s chudobou...

PROFESOR: Kterou sám způsobuje.

PREMIÉRKA: Proto jsem dnes také zde. Abych s ním probrala záležitosti týkající se mé země, ale i celého světa.

ZPĚVAČKA: Ano, já si také myslím, že pan Leviathan je úžasný. A bude určitě i krásný. Duši má krásnou určitě.

NOVINÁŘ: *(si všimne kročejů):* Slyšíte to?

(Dunění stále zesiluje. Drnčí i nádobí na stole. Trochu jako u slabšího zemětřesení.)

PREMIÉRKA: Co je to?

(Dunění stále sílí.)

ZPĚVAČKA: Já mám strach.

NOVINÁŘ *(strachy bez sebe):* Já vůbec.

(Otevřou se dveře. Dunění ještě víc zesílí. Opět vstoupí Komorník jako ceremoniář. Zatluče obřadní berlou o podlahu.)

KOMORNÍK: Pan Leviathan přichází!

(Cosi obrovského vstoupí do místnosti. Zpěvačka vykřikne hrůzou a omdlí.)